

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.04.1989, sp. zn. 1 Cz 23/89, ECLI:CZ:NS:1989:1.CZ.23.1989.1

Číslo: 40/1990

Právní věta: Ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974 Sb. /1/ zakládá specifické právo poškozeného vůči pojišťovně na výplatu plnění ze zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel, a to i když nebyla zjištěna osoba odpovědná za škodu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.04.1989

Spisová značka: 1 Cz 23/89

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění

Předpisy: 123/1974 Sb. § 9 124/1974 Sb. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40

Ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974 Sb. /1/ zakládá specifické právo poškozeného vůči pojišťovně na výplatu plnění ze zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel, a to i když nebyla zjištěna osoba odpovědná za škodu.

K projednání sporu o toto právo mezi organizací a státní pojišťovnou je příslušná hospodářská arbitráž a nikoli soud.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 28. 4. 1989, [1 Cz 23/89](#))

Žalující orgán spojů uvedl, že 2. 4. 1986 zjistil poškození sloupu č. 19 nadzemního telekomunikačního zařízení v D. Protože tuto škodu způsobilo nezjištěné motorové vozidlo, domáhal se žalobce přisouzení částky 1343,20 Kčs proti obžalované pojišťovně.

Obvodní soud pro Prahu 1 platebním rozkazem z 18. 1. 1988 č. j. 16 Ro 1/88-1 uložil žalované pojišťovně, aby zaplatila žalobci částku 1343,20 Kčs a nahradila náklady řízení ve výši 100,- Kčs, a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí. Platební rozkaz nabyl právní moci.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální

prokurátor ČR, tak, že tímto platebním rozkazem byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Nebyla-li zjištěna osoba odpovědná za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, má poškozený podle ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974b. právo přímo vůči pojišťovně, aby mu ji nahradila, jako kdyby odpovědná osoba byla známa. Toto právo zanikne, neuplatní-li je poškozený u pojišťovny do jednoho roku od pojistné události (§ 9 odst. 3 citované vyhlášky).

Ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974 Sb. nelze vykládat tak, že by v případě nezjištěné osoby odpovědné za škodu způsobenou provozem motorového vozidla vstoupila do odpovědnostního vztahu mezi škůdcem a poškozeným namísto neznámého škůdce pojišťovna. I tehdy, není-li odpovědná osoba zjištěna, zůstávají subjekty zmíněného právního vztahu z odpovědnosti za škodu neznámý škůdce a poškozený. Ustanovení § 9 vyhlášky č. 123/1974 Sb. zakládá pouze specifické právo poškozeného vůči pojišťovně na výplatu plnění ze zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel, jakého by se mu dostalo, kdyby škůdce byl znám. Uvedené oprávnění poškozeného je odvozeno od právního vztahu mezi pojišťovnou a neznámým škůdcem, založeného zákonným pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. Proto je třeba důsledně rozlišovat mezi právem poškozeného na náhradu vzniklé škody vůči neznámému škůdci a specifickým právem poškozeného na výplatu plnění z pojištění ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974 Sb. při nezjištění odpovědné osoby.

Vzhledem k tomu, že žalobou uplatněné právo poškozeného žalobce nemá povahu práva na náhradu škody, ale jde o specifické právo poškozeného proti pojišťovně na výplatu plnění z pojištění 2) , je k projednání sporu mezi poškozenou organizací a pojišťovnou o toto právo dána pravomoc hospodářské arbitráže (viz § 1 písm. a/, § 2 odst. 1 a zejména § 49 odst. 3 zákona č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži /ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 71/1989 Sb. a ve znění zákona č. 106/1990 Sb./).

Protože soud prvního stupně neposoudil správně podmínky řízení a vydal platební rozkaz ve věci, v níž nebyla dána pravomoc soudu, porušil tímto platebním rozkazem zákon v ustanoveních § 7, § 103 a § 104 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 49 odst. 3 zákona č. 121/1962 Sb. a § 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/1974 Sb.

Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, napadený platební rozkaz byl zrušen (§ 242 odst. 1 o. s. ř.) a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) ve Slovenské republice vyhlášky č. 124/1974 Sb.

2) Viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 4/1974 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek